

Rada kvality České republiky

Cena hejtmana za společenskou odpovědnost

PŘÍRUČKA PRO ÚČASTNÍKY

JUDr. Ing. Robert Szurman,
státní tajemník na ministerstvu průmyslu a obchodu
Dne: 15. 10. 2018
Vydalo Ministerstvo průmyslu a obchodu

Společenská odpovědnost organizací je chápána jako iniciativa, která je založena na dobrovolnosti a která nemá přesně vyhrazené hranice svého dosahu. Organizace v rámci naplňování společenské odpovědnosti doplňují své tradiční ekonomické cíle o cíle směřující ve prospěch společnosti z pohledu environmentálního, sociálního a ekonomického. Základní principy společenské odpovědnosti umožňují úspěšně podnikat a současně přinášet pozitivní hodnoty celé společnosti, nezatěžovat životní prostředí a chovat se při všech svých činnostech slušně a korektně.

1. Poslání Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost

Stěžejním úkolem každé organizace je uspokojovat potřeby zákazníka, a pokud je k tomu určena, tak vytvářet zisk. Avšak společenská odpovědnost vede organizaci k tomu, aby se nespokojila pouze s těmito dvěma požadavky a pohybovala se pouze v rámci svých běžných povinností. Společenská odpovědnost směřuje organizaci k tomu, aby dobrovolně převzala odpovědnost za svou činnost tam, kde končí plnění standardních povinností daných zákony. Společensky odpovědná organizace se přestává orientovat pouze na zisk a zaměřuje se na své vnitřní prostředí, okolí, region a společnost, ve které se nachází. Organizace se chová tak, aby byla ve své činnosti byla transparentní, aby podporovala a přispěla k pozitivním hodnotám ve společnosti. Z pohledu organizace samotné tak dochází k upřednostnění dlouhodobých cílů před krátkodobými a k preferenci optimálního zisku, nikoliv zisku maximálního.

Posláním Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost je podpořit společenskou odpovědnost a udržitelný rozvoj prostřednictvím zpětné vazby, kterou organizacím poskytne hodnocení nezávislou stranou. Organizace tak získají objektivní pohled na úroveň svého plnění společenské odpovědnosti a mohou být dobrým příkladem pro ostatní organizace.

Cena hejtmana za společenskou odpovědnost posiluje společenské povědomí o tom, co společenská odpovědnost znamená a jaký má význam a smysl v praktickém životě.

2. Kategorie Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost

Do Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost se mohou přihlásit organizace, jejichž hlavní náplní činnosti je podnikání, veřejně prospěšné organizace¹⁾, organizace, jejichž hlavní náplní činnosti není podnikání²⁾ nebo organizace veřejného sektoru s právní osobností zapsané ve veřejném rejstříku nebo v jiné evidenci podle zvláštního právního předpisu³⁾ nebo její část (např. odštěpný závod, závod zahraniční osoby nebo její odštěpný závod, pobočný spolek, organizační jednotka zahraničního spolku, příspěvkové organizace), která má v České republice samostatnou právní osobnost.

Cena hejtmana za společenskou odpovědnost se vyhláší v následujících kategoriích:

1. velká organizace, jejíž hlavní náplní činnosti je podnikání s více než 250 zaměstnanci,
2. střední organizace, jejíž hlavní náplní činnosti je podnikání s 250 a méně zaměstnanci,
3. malá organizace, jejíž hlavní náplní činnosti je podnikání s 50 a méně zaměstnanci,

¹⁾ § 146 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Například § 217 odst., 307 odst. 1, § 402 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Například zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob a o evidenci svěřeneckých fondů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

4. organizace veřejného sektoru, veřejně prospěšné organizace a organizace, jejichž hlavní náplní činnosti není podnikání

- 4.1 organizace veřejného sektoru, veřejně prospěšné organizace a organizace, jejichž hlavní náplní činnosti není podnikání s více než 50 zaměstnanci,
- 4.2 organizace veřejného sektoru, veřejně prospěšné organizace a organizace, jejichž hlavní náplní činnosti není podnikání s 50 a méně zaměstnanci,
- 4.3 obce s rozšířenou působností,
- 4.4 ostatní obce.

Za organizace veřejného sektoru se považují orgány veřejné moci založené, zřizované nebo spravované státem a veřejnoprávní korporace poskytující veřejné služby financované z veřejných prostředků bez ohledu na počet zaměstnanců; za financování z veřejných prostředků se nepovažuje dotace, návratná finanční výpomoc nebo grant.

Do Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost se může organizace přihlásit, pokud nebyla vyhlášena jako účastník s nejvyšším počtem dosažených bodů v jedné z kategorií v poslední vyhlášené Ceně hejtmana za společenskou odpovědnost.

3. Přihlášení organizace do Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost

3.1 Účast v Ceně hejtmana za společenskou odpovědnost není zpoplatněna.

3.2 Organizace, která má zájem zúčastnit se Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost, vyplní přihlášku a dotazník. Přihláška a dotazník jsou k dispozici na internetových stránkách krajského úřadu, pokud Cenu hejtmana za společenskou odpovědnost vyhlašuje.

3.3 Organizace zašle vyplněnou přihlášku a dotazník krajskému úřadu, který Cenu hejtmana za společenskou odpovědnost vyhlásí způsobem, který určí krajský úřad

Poté, co krajský úřad obdrží vyplněnou přihlášku a dotazník, elektronicky potvrdí organizaci její účast v Ceně hejtmana za společenskou odpovědnost. Potvrzením účasti v Ceně hejtmana za společenskou odpovědnost se organizace stává jejím účastníkem.

4. Hodnocení

Při hodnocení se postupuje dle metodiky, kterou zajišťuje ministerstvo. Hodnocení zahrnuje

- 1) zpracování informací uvedených v dotazníku,
- 2) udělení počtu bodů,
- 3) vyhotovení Hodnotící zprávy.

4.1 Dotazník je zaměřen především na informace související s činností účastníka v oblasti regionální odpovědnosti, sociální odpovědnosti, ekonomické odpovědnosti a environmentální odpovědnosti. Hodnocení provede fyzická osoba, se kterou má ministerstvo uzavřen smluvní vztah.

4.2 Hodnocení každé organizace provádí dva hodnotitelé. Hodnotí se každá odpověď uvedená v dotazníku v rozsahu hodnotící škály 0 až 5 bodů. Výsledkem hodnocení je součet výsledků hodnocení odpovědí za každou oblast.

4.3 Hodnotitelé zpracují výsledky hodnocení do Hodnotící zprávy. Hodnotící zprávu a dotazníky předá hodnotitel ministerstvu, které ji předá krajskému úřadu.

5. Řízení Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost

5.1 Cena hejtmana za společenskou odpovědnost je programem Rady kvality České republiky, jejímž řízením je pověřeno ministerstvo.

5.2 Vyhlášovatelem Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost v rámci kraje⁴⁾ je hejtman kraje. V případě Hlavního města Prahy se za hejtmana považuje primátor hlavního města Prahy.

5.3 Cena hejtmana za společenskou odpovědnost je zahájena jejím vyhlášením. Krajský úřad informuje Radu kvality České republiky o vyhlášení Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost bez zbytečného odkladu.

5.4 Součástí vyhlášení je informace o nejzazším termínu, do kterého se mohou organizace přihlásit do Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost. Cena hejtmana za společenskou odpovědnost je ukončena vyhlášením výsledků.

5.5 Rada kvality České republiky zajišťuje v rámci Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost hodnocení.

6. Rada pro hodnocení

6.1 Rada pro hodnocení má nejméně 5 členů nebo jiný vyšší lichý počet členů. Dva členové Rady pro hodnocení jsou zástupci Rady kvality České republiky, které na žádost hejtmana kraje určí předseda Rady kvality České republiky.

6.2 Členy Rady pro hodnocení jmenuje hejtman kraje.

6.3 Rada pro hodnocení ověřuje úplnost podkladů pro hodnocení, může kontrolovat dodržování postupů pro hodnocení.

6.4 Rada pro hodnocení sestavuje konečné pořadí účastníků v Ceně hejtmana za společenskou odpovědnost podle dosaženého počtu bodů a to v každé kategorii účastníků dle bodu 2.1 až 2.4 tohoto statutu. Pokud má Rada pro hodnocení důvodné pochybnosti o informacích uvedených v dotazníku účastníka, nebo pokud má Rada pro hodnocení důvodné pochybnosti o tom, že se dosažený počet bodů účastníka rozchází se skutečností, může u takového účastníka stanovit umístění odlišně než na základě dosaženého počtu bodů. Rada pro hodnocení předá konečné pořadí účastníků hejtmanovi kraje. Pokud Rada pro hodnocení stanoví umístění odlišné než na základě dosaženého počtu bodů, předá hejtmanovi s konečným pořadím také odůvodnění změny pořadí účastníků.

6.5 V každé kategorii účastníků může udělit „Zvláštní cenu Rady pro hodnocení“. Zvláštní cena Rady pro hodnocení zohledňuje významné rysy společenské odpovědnosti činnosti účastníka Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost, které jsou dle členů Rady pro hodnocení hodné zřetele přesto, že účastník nedosáhl v konečném pořadí prvního, druhého nebo třetího nejvyššího počtu bodů v některé kategorii účastníků.

6.6 Vyřizuje oznámení a námitku o střetu zájmů.

7. Zveřejnění a vyhlášení výsledků Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost

7.1 Výsledky Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost zveřejňuje hejtman kraje.

7.2 Zveřejnění výsledků obsahuje pořadí účastníků na prvních třech místech v každé kategorii. Ostatní účastníci jsou uváděni bez pořadí.

7.3 Hejtman kraje vyhlašuje v každé kategorii obvykle první tři účastníky, nejméně však účastníka s nejvyšším počtem dosažených bodů. Hejtman vyhlašuje účastníka, kterému byla udělena „Zvláštní cena Rady pro hodnocení“. Hejtman kraje provádí vyhlásování v rámci slavnostního vyhlášení výsledků Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost.

7.4 Hejtman kraje neposkytne ani nezveřejní výsledky dříve než v den, kdy provede vyhlášení dle odst. 7.3.

8. Ochrana údajů

8.1 Všechny informace, které účastník poskytne v rámci Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost a také ty, které jsou uvedeny v Hodnotící zprávě, se považují za citlivé a třetí straně mohou být poskytnuty pouze s písemným souhlasem účastníka.

8.2 Hodnotitelé a členové Rady pro hodnocení jsou povinni zachovávat mlčenlivost o informacích uvedených v odst. 8.1, které se dozvěděli v rámci Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost.

8.3 Povinnost zachovávat mlčenlivost mají i jiné osoby, které se při řízení, organizaci a zabezpečení Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost dozvěděly informace uvedené v odst. 8.1.

8.4 Hejtman kraje neposkytuje a nezveřejňuje citlivé informace. Za citlivé informace se považuje

- vyplněný dotazník a Hodnotící zprávu,
- dosažený počet bodů v rámci hodnocení,
- název účastníka, který z Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost odstoupil.

9. Střet zájmů

9.1 Každá osoba podílející se na činnostech spojených s Cenou hejtmana za společenskou odpovědnost má povinnost vykonávat pravomoci jí svěřené statutem Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost nebo metodickými pokyny tak, aby nedocházelo ke střetu zájmů

mezi jejich osobními zájmy a nestranným výkonem v mezích oprávnění svěřených jí statutem Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost nebo metodickými pokyny.

Osobním zájmem se rozumí takový zájem, který přináší osobě podílející se na činnostech spojených s Cenou hejtmana za společenskou odpovědnost osobní výhodu nebo zamezuje případnému snížení majetkového nebo jiného prospěchu. Osoba podílející se na činnostech spojených s Cenou hejtmana za společenskou odpovědnost nesmí využít svého oprávnění nebo informací získaných při výkonu oprávnění svěřených jí statutem Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost nebo metodickým pokynem k získání majetkového nebo jiného prospěchu pro sebe nebo jinou osobu.

9.2 Dojde-li ke střetu zájmu osobního se zájmem na nestranném výkonu oprávnění v mezích oprávnění svěřených statutem Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost nebo metodickými pokyny u osoby podílející se na činnostech spojených s Cenou hejtmana za společenskou odpovědnost, nesmí taková osoba upřednostnit zájem osobní před nestranným výkonem oprávnění v mezích statutu Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost nebo metodických pokynů. Osoba podílející se na činnostech spojených s Cenou hejtmana za společenskou odpovědnost, která se dozví o střetu zájmů osobního se zájmem na nestranném výkonu činností spojených s Cenou hejtmana za společenskou odpovědnost v mezích jí statutem Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost nebo metodickými pokyny svěřených oprávnění, je povinna tuto skutečnost bezodkladně oznámit hejtmanovi kraje. V případě, že se jedná o hodnotitele, oznámí hodnotitel střet zájmů ministerstvu.

9.3 Námitku střetu zájmu osobního se zájmem na nestranném výkonu oprávnění v mezích svěřených osobě podílející se na činnostech spojených s Cenou hejtmana za společenskou odpovědnost může vznést také účastník. Námitka se podává hejtmanovi kraje. Jedná-li se o osoby, se kterými má ministerstvo uzavřený smluvní vztah nebo osoby, kterých se takový smluvní vztah dotýká, hejtman kraje postoupí oznámení nebo námitku o střetu zájmů ministerstvu. Tyto námitky vyřizuje ministerstvo. Ostatní námitky postoupí hejtman kraje Radě pro hodnocení k vyřízení.

9.4 Oznámení a námitku o střetu zájmů vyřizuje Rada pro hodnocení bezodkladně.

9.5 Pokud ministerstvo nebo hejtman kraje dojde k závěru, že lze důvodně předpokládat, že osoba podílející se na realizaci Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkovi nebo jeho zástupcům takový zájem na výsledku hodnocení, pro nějž lze pochybovat o její nestrannosti, zajistí, aby byla taková osoba ze všech těchto činností vyloučena.

⁴⁾ Zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.